

HRADP00B3NGB

Kancelář prezidenta republiky

V Praze dne 13. července 2018
č. j.: SPH 1494/2018

Rozhodnutí

Kanceláře prezidenta republiky – Odboru památkové péče

k záměru restaurování Černé věže na Pražském hradu

Kancelář prezidenta republiky – Odbor památkové péče, příslušná podle § 2 vládního nařízení č. 55/1954 Sb., o chráněné oblasti Pražského hradu, vydává na základě § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, toto rozhodnutí:

Správa Pražského hradu, příspěvková organizace, příslušná hospodařit s majetkem tvořícím areál Pražského hradu, předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. žádost č. j.: SPH 1494/2018 ze dne 12. června 2018 o rozhodnutí k záměru restaurování románské Černé věže na Pražském hradě. Součástí žádosti je záměr restaurování ze dne 16. května 2018 zpracovaný restaurátorem Milošem Gavendou, který je držitelem odpovídajícího povolení k restaurování Ministerstva kultury ČR. Záměr vychází z ohledání Černé věže, prohlídky se statikem a provedených zkoušek na místě samém. Postup i technologie byla předběžně konzultována se zástupci odboru památkové péče.

Černá věž, původně věžová brána, vznikla ve stejné době jako románská hradba, tj. po roce 1135. Ve 13. století byl zrušen průjezd v přízemí a oba portály byly zazděny opukovými kvádry. V době vlády Karla IV. byla olovená střecha věže pozlacena. V 15. století potom došlo k upravení horní části věže zvýšením, cimbuří horního ochozu bylo zcela zrušeno. V roce 1538 Černá věž vyhořela.

Dnes je jedinou volně stojící dochovanou věží románského opevnění Pražského hradu. Má čtvercový půdorys o straně délky 11m, výška po římsu je zhruba 26m. Síla zdiva se pohybuje mezi 2,3 až 2,4m, na severní straně potom 3m.

Kancelář prezidenta republiky – Odbor památkové péče žádost posoudil z hlediska zájmů státní památkové péče na ochraně Pražského hradu, který je, včetně jeho areálu, nařízením vlády č. 147/1999 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, prohlášen za národní kulturní památku, a stanoví:

Záměr obnovy a restaurování Černé věže na Pražském hradě je přípustný při dodržení následujících podmínek:

- Systematické restaurování Černé věže zahrne v kompletním rozsahu její plášť i interiér. Restaurování bude zvláště náročné s přihlédnutím k obrovskému rozsahu zásahu

(hlavně pro značný rozsah plochy kvádrového románského opukového zdiva a jeho poměrně vysokou degradaci). Z hlediska konzervace věže je třeba rozlišit restaurátorský přístup na exteriérových a interiérových površích. V interiéru věže, která i po restaurování zůstane zcela veřejnosti nepřístupná, bude prováděno pouze čištění a nezbytná konzervace zdiva. Postupy budou velice citlivé a není předpokládán jakýkoliv invazivní či pouze technický přístup. Intaktně dochované zdivo, spáry a povrchové úpravy budou pouze citlivě očištěny a umyty – v tomto ohledu předpokládáme použití parních čističů. Doplňování spár bude prováděno pouze v nezbytném rozsahu, stejně jako možná výměna poškozených kvádrů. V zásadě je třeba zachovat interiér věže, včetně prostoru původní brány, fortny, v intaktním stávajícím stavebně historickém stavu. Pokud bude nadále uvažováno o využití prostoru fortny jako příručního skladu, je třeba dotčené svíslé románské plochy opatřit vhodným bedněním, které vyloučí poškození zdiva. Exteriérové partie budou restaurovány standardním způsobem podle technologických podmínek uvedených níže.

- zásah, který je třeba typologicky považovat za restaurování architektury, bude prováděn pod přímým a trvalým dozorem zkušeného restaurátora či restaurátorů, kteří jsou držiteli příslušných restaurátorských licencí Ministerstva kultury České republiky, na základě schválených restaurátorských záměrů (doplněných v případě zjištění nových informací), předložených s dostatečným předstihem Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky. Restaurování románského kamenného kvádríkového zdiva a prvků římsy bude provádět tým pod vedením restaurátora, který je držitelem licence MK ČR pro restaurování nepolychromovaného kamene (např. ve znění povolení MKČR: „restaurování nepolychromovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl z kamene“).

Drobné kovářské či zámečnické práce jsou spíše uměleckořemeslného charakteru, k jejich opravě a k případné výrobě kopií některých prvků není třeba přímo restaurátorské licence, postačí dostatečná odbornost a zkušenost (umělecký kovář a zámečnick s praxí při obnově památek).

Ostatní pracovníci, kteří se pod vedením restaurátorů budou na zásahu podílet, musí být dostatečně odborní a zkušení. Podle zkušeností bude prováděno čištění kvádríkového zdiva, konzervace a výměna dožilých spár, ale i výměna nevhodných či dožilých kvádrů – to znamená výrobu ručně sekaných kvádrů z opuky. Předpokládáme tedy vzdělání v oboru kameník či kamenosochař s minimálně pětiletou praxí na památkových objektech (typu baziliky sv. Jiří nebo katedrály sv. Víta). Tato podmínka v ohledu kvalifikace se specializací na historické objekty platí i pro klempíře – olováře, kteří budou vyměňovat a doplňovat oplechování parapetů oken.

Obecné podmínky:

- Lešení bude vždy z nekorodujícího materiálu. Bude založeno s maximálním ohledem na stavbu a zároveň tak, aby poskytovalo pracovníkům dostatečný prostor pro práci i v ohledu zatížení (transport kvádrů). Mělo by být postaveno tak, aby bylo v každém patře průchozí po celém obvodu, resp. realizovaného rozsahu akce. Také musí umožnit komfortní přístup ke gotické římsě. Smí být kotveno pouze do spár v kvádrovém zdivu (a to nejlépe do jejich křížení), přičemž nesmí dojít k žádnému poškození kvádrů. Kotvy nebudou v žádném případě umístěny přímo do kvádrů a spár v blízkosti nároží, ani v blízkosti okenních otvorů (nároží jsou poměrně narušená, tah vyvozený kotvou může způsobit lokální statickou poruchu). Celá stavba i demontáž lešení a veškerá další manipulace s materiálem bude prováděna s maximální ohleduplností, vylučující riziko poškození opukového zdiva. Hlavní dodavatel je povinen

proškolit firmu, která bude stavbu lešení provádět (musí mít bezpodmínečně zkušenosti s obdobnou složitou stavbou). Proškolení bude stvrzeno zápisem za přítomnosti technického dozoru Správy Pražského hradu.

- Po postavení lešení provede odpovědný restaurátor společně s dozorem investora Odboru nemovitého majetku Správy Pražského hradu a zástupcem Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky podrobnou komisionální prohlídku. Při ní budou evidovány a označeny všechny závady (trhliny a jiné poruchy, posuny, zvětralá nebo jinak narušená místa, chybějící či poškozené detaily apod.). Na místě bude dohodnut způsob opravy a konkrétní technologický postup, případně nutné konzultace se specialisty. V případě zjištění závažnějších poruch, které ovšem při průzkumu nebyly detekovány, bude k jejich posouzení přizván statik - specialista na historické konstrukce.

Stav a dohodnutý postup bude dokumentován zakreslením do přesného zaměření Černé věže; tzn. do dokumentace budou vyznačeny všechny kvádríky, které budou vyměňovány, stejně jako partie které budou tmeleny. Teoreticky lze zanést i rozsah vyměňovaných spár. Pracovní plánovou dokumentaci bude spravovat hlavní restaurátor a bude na stavbě neustále k dispozici.

- Před zahájením mokrých technologických procesů budou nejprve odstraněny výkvěty solí a uvolněných nečistot apod. Odstraněny budou nesoudržné partie, které jsou buď nekonzervovatelné, nebo pocházejí z mladších úprav. Doporučujeme očištění suchým kartáčem a odsátí včetně všech zcela uvolněných částí vysavačem. Teprve potom bude celý povrch zdiva šetrně omyt čistou vodou pod mírným tlakem (ideálně teplou vodou, či kombinací páry a vody). Tlak vody nesmí ohrozit poškozené a uvolněné části či poškodit samotný povrch kamene. Zcela by neměly být odmyty části rozpadlé opuky, který by bylo ještě možno zpevnit (případně je třeba provést zajišťovací prekonzervaci). V případě potřeby budou také používány rosné stěny a parní čištění. Obecně lze konstatovat, že použití horké vody v kombinaci s párou je pro čištění plochy kamene ideální (samozřejmě za pečlivého sledování teploty – nesmí dojít k teplotnímu šoku materiálu). Při použití rosné stěny je třeba dodržovat technologické postupy, tj. nechat vodu působit tak dlouho, aby dostatečně změkčila krusty. Pro naměkčení krust i pro případné povrchové odsolení je vhodné použití buničinových obkladů (např. Arbocel, buničina musí být vždy bez obsahu chemických látek – např. protipožárních). Používat lze mýdlovou, čpavkovou, octovou vodu či vodný roztok hydrogenuhličitanu amonného, ale je třeba dodržovat technologické postupy a obecně spíše nižší koncentraci účinných látek. Vždy budou provedeny testy před plošným použitím. Aplikaci je třeba přizpůsobit stavu zdiva a správnému technologickému postupu.

Buď před prvním mytím, nebo po vyschnutí budou povrchy kamenného zdiva, zasažené mechy, řasami apod., ošetřeny vhodným biocidním prostředkem (např. Porosan, Sanatop apod.). Neměly by však být používány přípravky na bázi kvarterních amoniových solí, které mohou negativně ovlivňovat finální hydrofobizaci. Omývání povrchu bude opakováno podle potřeby, vhodné je občas spláchnout celý povrch.

Čištění povrchu opukového zdiva bude prováděno také mechanickou cestou (povrch bude čištěn měkkými kartáči; krusty budou odstraňovány brusnými kamenickými houbičkami, brusným rounem, skalpelem atd.), avšak šetrně, bez zásahu do vlastního povrchu kamene. Mechanické čištění musí být kombinováno s mokrou cestou (v podstatě broušení pod vodou – což zamezuje příliš invazivnímu zásahu). Neprodyšné krusty budou jemně mechanicky odstraněny, ale pouze tak, aby nebyl porušen originální povrch kamene. Zvláštní ohled,

především při odstraňování krust, bude brán na stopy originálního opracování kamene a případné zbytky vápenných nátěrů.

- Po očištění povrchu budou vyspraveny trhliny a další poruchy v kameni. V případě zjištění závažnějších poruch bude k jejich posouzení přizván statik - specialista na historické konstrukce, který navrhne způsob opravy. Předběžně je možno konstatovat, což bylo již se statikem projektanta projednáváno, že zajištění bude vyžadovat jihovýchodní nároží v horní partii. Je navrhováno vložení helikální výztuže do spáry pod gotickou hlavní římsou. Tento záměr bude upřesněn po zahájení prací. Pro zálivku helikálních výztuží doporučujeme použít tmel STATICAL L Historic, což je zálivka na vápenné bázi s obsahem skelného vlákna, tixotropická a nesmršťující se. Předpokládáme, že bude v kontaktu s opukovým zdívem citlivější než obvykle používaný typ.

- Z kamenického hlediska lze obecně konstatovat následující postup; románské kvádríkové zdivo bude prioritně zachováno, ale bude třeba pečlivě posoudit jeho stav a zastavit erozi. Pokud je kvádrík porušen do hloubky max. 50 mm – bude po konsolidaci doplněn tmelovým doplňkem. Ten předpokládáme provést ve dvou krocích – jádro a povrchový tmel zohledňující opracování okolního opukového zdiva. Na zkušebních vzorcích byla pro jádro použita směs na bázi hydraulických vápen (VAPO) s příměsí metakaolinu vyztužená polypropylenovými vlákny (4 mm). Odzkoušen byl i svrchní jemný tmel koncipovaný na základě hydraulického vápenného pojiva a plniva, které má odpovídající strukturu opuky. Všechny dosavadní zkoušky byly provedeny ve spolupráci s firmou Aqua Bárta. Pokud bude románský kvádrík poškozen cca. 50 mm a více, bude provedena kamenická výměna. Nový kvádrík by měl mít optimálně cca. 100 mm (hloubku). Lze předpokládat, že ne vždy bude vyměňován celý kvádrík. V některých případech, zvláště u románských kvádríků, budou provedeny jen lokální kamenické doplňky. Ty lze provést přesným doplňkem vlepěním na epoxidové lepidlo (např. Akemi). Podmínkou je minimalizace kontaktního spoje. Také lze kombinovat lokální tmelové a kamenické doplňky. Prioritně bude zachováno románské zdivo, mladší opravy lze nahrazovat komplexně, protože buď jde často o pískovec nevalné kvality, případně erodovaný a potrháný, či chybně opracované kvádríky (např. chybné rozměry či struktura). Takové kvádríky budou nahrazovány s ohledem na původní spárořez a rozměry navazující na okolní románské zdivo.

Stávající opukové kvádríky byly opracovány obvyklými nástroji 12. století, kdy převažovaly topůrkové nástroje: dvojšpic, plošina, špicplošina či plošnoteslice (polka). Ruční dláta, pryskáče, špičáky byly při hutní výrobě kvádríků používány o něco méně. Protože základní podmínkou výroby nových kvádríků je ruční opracování, bude třeba přizpůsobit rukopis soudobých nástrojů originálním povrchům románských kvádríků.

Pro výměny bude používána pouze opuka z lomu Přední Kopanina, která jako jediná splňuje parametry požadované při nadcházející opravě, je stávajícímu materiálu nejbližší jak složením, tak barevností.

- Z výplní spár bude zvětralá a nesoudržná malta opatrně odstraněna do hloubky minimálně 20 mm tak, aby nebyla porušena hrana kvádríku. Potom budou spáry vymyty vodou pod mírným tlakem, aby byl odstraněn všechen jemný prach a případné nečistoty.

Při spárování bude bezpodmínečně dbáno, aby spáry a přiléhající kámen byly předem dostatečně navlhčeny. Nedostačuje pouze lehce navlhčit stříčkou (rozprašovačem), voda se musí dostatečně nasát do materiálu. Spáry musí být pečlivě utaženy, velmi se osvědčilo jejich

utemování dřevem (za předpokladu, že bylo jádro pečlivě nanесeno a utaženo kovovou špachtlí). Povrch spáry bude zároveň s hranou kvádrů, případně by měl kopírovat nerovnosti plochy. Pro delší životnost je zásadně důležitá další péče o čerstvě provedené spáry. Zejména v horkých dnech je třeba hotové spáry několikrát denně vlhčit (pouze ručním rozstřikovačem, nikoliv prudce hadicí - samozřejmě tak, aby se nevyplavovalo pojivo či plnivo). Vlhčení je třeba opakovat do vyžrání malty (2 až 4 týdny podle klimatických podmínek). Důležité je zastínění zpracovávaných úseků vzhledem k letnímu počasí.

Malta používaná pro spárování a ložné plochy při přesazování či vložkách bude vápenná. Preferovány jsou materiály z kvalitního hydraulického pojiva (např. Vápenka Mokrá) míchané na stavbě – nejlépe předem našlehanou kaší z vápenného hydrátu (hydroxid vápenatý $\text{Ca}(\text{OH})_2$). Ideální je uleželé kašové vápno dobré kvality a stáří (např. prodej uleželého vápna Velké Bílovice) a další osvědčená a vyzkoušená pojiva (např. ověřená vápna naložená v jamách či sudech atd.). Použití hydraulických příměsí je povoleno, ale příměs musí tvořit 1 až max. 8% (z celku). Šedý portlandský cement je zcela vyloučen (především z důvodu nevhodné barevnosti základu malty před samotným probarvováním, ale také z důvodu, že opuka s ním negativně reaguje a degraduje v kontaktních plochách. V případě potřeby (specifického požadavku) lze použít i tzv. románský vápno (někdy označované jako románský cement) a to jako samostatné pojivo. Používat lze samozřejmě i další typy přírodního hydraulického vápna (NHL). Všechny složky v případě pochyb budou konzultovány s vybraným technologem a případně i s chemikem, kteří vyloučí možné pochybení a pomohou s optimalizací směsi. Pro injektáže případně odloučených ploch či trhlin bude použit vhodný materiál na vápenné bázi s odpovídajícím plnivem (mramorová moučka, opukový prach, čistý křemičitý prach a případně siloxan pro zvýšení zatékavosti). Lze ovšem použít i osvědčené výrobky (např. VAPO injekt).

- Pro eliminaci technologické nekázně při mísení je povoleno použití záměsové vody s příměsí maximálně 3% akrylátové složky (např. Sokrat, akrylát v takovém poměru funguje jen jako smáčedlo a umožňuje lepší zpracování tmelu). Maltu bude připravovat zodpovědný pracovník pod dozorem restaurátora; je třeba zaručit stejnorodost materiálu – nejlepší je, když maltu za suchého stavu připravuje pouze jeden pracovník, stejně tak bude připravována záměsová voda. Akrylát na stavbě jiným způsobem používán nebude. Zcela vyloučeno je natírání spáry i jen záměsovou vodou před spárováním, je určena pouze do malty (jako smáčedlo usnadňující promísení složek). Pracovníci budou dbát na pečlivé promíchání pojiva a plniva před použitím (čím déle, tím lépe). Rozdělané množství malty bude důsledně zpracováno najednou, protože z technologického hlediska není přijatelné, aby zavadlá malta byla znovu rozmíchávána. Malty budou s dostatečným předstihem vyvzorkovány a předloženy ke schválení zástupcům Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky. Mimo jiné bude i doloženo, kdy a kde byly navržené maltové směsi použity.

Zrnitost plniva směsi se bude řídit velikostí spáry a také tím, zda se jedná o jádro či svrchní (kontaktní) vrstvu. V zásadě zrnitost písků či kameniva bude dosahovat až cca. 50% velikosti spáry (modelově to znamená: pokud je šířka spáry 12mm, největší složkou písku či kameniva bude zrno o maximální velikosti 6mm, u jádra může být složka zrnitosti až 12mm i více – dle fyzikálních možností) nebo je třeba provést s technologickou důsledností více vrstev s dodržáním technologické pauzy. Velmi důležité je, aby zrnitost použitého písku byla stejnoměrná od nejmenší frakce po největší (každá složka zrnitosti je rovnoměrně zastoupena, včetně prachových součástí. Pokud písek obsahuje jílové součásti, je třeba laboratorně doložit, že jsou stabilní (nebobtnají, nejsou hygroskopické a případně mají pozitivní hydraulické vlastnosti). Je možno plnivo míchat i uměle či doplňovat plnivo přírodní, které vyhovuje podmínkám. Také je třeba, aby v plnivu byla stejně zastoupena složka ostrá a oblá (oblázky i

drcené ostré prvky), často tyto parametry splňují říční písky. Pokud tomu tak není, je třeba mísit písky kopané s říčními (obsah jílových částí ve směsi nesmí nepřesahovat 5%), ale za výše uvedených podmínek. Je třeba doložit ložisko písků (např. Sázavské písky, Borek - náplavka Lahovice, Střeleč).

Malty budou podle potřeby probarvovány vhodnými pigmenty. Není vhodné provádět patinaci spár pouze povrchově, již samotná malta by měla mít vhodný odstín (ne třeba ještě výsledný, ale dle zkušenosti alespoň střední probarvení), který vytvoří vhodný základ pro správnou barevnost spáry. Spáry by měly spolu s kamenem z hlediska barevnosti tvořit celek, který nebude rastrován výrazně světlejšími liniemi. Vhodné pigmenty je třeba rozetřít ve vodě alespoň den před použitím. Barevnost malty, kde jsou použity takto připravené pigmenty, bývá stabilnější a lépe vydrží. Barevnost spárovací malty se pochopitelně musí přizpůsobit spárované partii zdiva s ohledem na barevnost dotčené plochy.

- Opuka je poměrně specifická hornina. Její konsolidace je poměrně problematická. Po řadě zkoušek se osvědčilo použití vápenné vody (jako katalyzátoru) a následně zpevňovače na silikátové bázi, obvykle používaný pro zpevňování malt a omítek. V případě předběžných zkoušek, byl použit přípravek Porosil ZTS. Jde o jednosložkový, čistě křemičitý, alkalický přípravek, který neobsahuje organické látky. Nebráníme se provedení zkoušek dalších konsolidačních prostředků, ale je třeba vycházet ze zkušeností restaurátora a reálných výsledků.

- Znovu oplechovány budou parapety horních velkých oken (nyní provedeno v podstatě provizorně), stejně tak se přikláníme k oplechování parapetů obou malých oken. Pro oplechování bude použito oloveného plechu (ideálně tloušťky 3mm Pb). Bude-li plech falcován, tak je třeba ohyby provést v pozvolném rádiusu, nikoliv v pravém úhlu. Falcovaný spoj potom lépe pracuje jako dilatace. Ložné plochy budou upraveny vápennou maltou tak, aby byl plech kvalitně podložen. Do omazávky parapetu lze instalovat kotevní prvky a plech je možno také podlepit neutrálním silikonem. Podložení okapové hrany Cu páskem bude konzultováno s klempíři. Prověřeny budou všechny stávající klempířské práce. Pokud budou některé z nich z korodujících materiálů, je třeba je nahradit prvky měďnými.

- Pro závěrečné hydrofobní ošetření povrchu budou použity organokřemičité prostředky (např. Porosil VV) kompatibilní s předchozím ošetřením. Tyto přípravky vytváří na kameni mikrovrstvičku silikonového polymeru, vlastní póry zůstávají volné. Difuzní odpor se sice zvýší, ale dle dlouholetých zkušeností přijatelně bez negativních důsledků. Při této úpravě je nezbytné dbát na vhodné povětrnostní podmínky a na předepsanou nebo ještě nižší koncentraci roztoku – v závislosti na vsakových zkouškách, které budou provedeny protokolárně a s předstihem. Povrch skla je třeba chránit před znečištěním resp. před zasažením hydrofobizačním prostředkem. Skleněná výplň bude na závěr ještě očištěna a přešetřena.

Vsakové zkoušky Karstenovou trubicí budou provedeny ve vybraných technologicky reprezentativních místech (zanesených do plánové dokumentace či schématu) před zahájením restaurátorských prací. Další zkoušky budou následovat po kompletním dokončení čištění a na závěr po dokončení všech technologických kroků zásahu (včetně hydrofobizace). Protokoly i plánové přílohy budou součástí restaurátorské zprávy.

- Pro samotné provádění opravy i z důvodu dalšího pokračování systematických dokumentačních prací je třeba provést zaměření. Zaměření bude provedeno v dostatečné a obvyklé podrobnosti (2D, reálný spárořez), digitálně (dwg. a dgn.) a především v takovém termínu, aby se s ním dalo ještě během zásahu pracovat. Technologie zaměření musí odpovídat

všem standardům plánové dokumentace, který je v současnosti používán pro dokumentaci katedrály.

- Restaurátoři provedou standardní fotodokumentaci stavu před opravou, v průběhu opravy a po opravě. Fotografie ve zprávě budou dobře popsány a lokalizovány. Odevzdány budou SPH všechny snímky na DVD – tyto není třeba popisovat či lokalizovat. Pro hlavní restaurátorskou zprávu budou vybrána reprezentativní místa v rozsahu etapy (např. 20 snímků lokalizovaných i v plánové dokumentaci – vždy v každém oddílu zásahu), která budou dokumentována před zahájením prací, v průběhu prací např. po dočištění či po spárování a na závěr prací. Důležité je zachovat fotografický záběr partie (tzn. dokumentovat totéž místo ze stejného úhlu) a zdokumentovat na něm postupný průběh postupu prací. Technologické detaily by měly být součástí. Lešení umožní i pořízení profesionální fotodokumentace pro fototéku Pražského hradu. Zhotovitel je povinen umožnit fotografovi určenému Správou Pražského hradu přístup na lešení a po nejnutnější dobu jej neomezovat v práci.

- Konzervace Černé věže, nyní již spíše etapa konzervace, musí být včetně hydrofobizace (pokud by byla snímána horní část lešení) dokončena do konce **října**, tedy pokud by nebylo extrémně teplé a stabilní počasí. Tento důvod je čistě technologický, protože teploty kolem a pod 10°C vylučují práci prakticky se všemi technologiemi používanými během restaurátorského zásahu (nemluvě o nebezpečí četnějších dešťových srážek).

- Ošetřena bude vnitřní dřevěná konstrukce schodiště v interiéru Černé věže, která pochází z období první republiky. Předpokládáme její komplexní očištění a provedení truhlářských oprav (např. doplnění otvorů po dodatečné vestavbě výtahu). Konstrukce, včetně schodnic a podlah bude následně napuštěna kvalitními oleji. Je možno použít např. belgické oleje Woodprotector CIRANOVA, Borma Decking Oil (Danish Oil), Bona Deck Oil, oleje Osmo, případně i jiné s odpovídající kvalitou a dobrou referencí.

V prostoru krovu, resp. strop posledního patra, je nevhodně izolován sklenou vatou. Ta bude odstraněna, nejlépe před zahájením prací na interiéru věže – případně v rámci opravy krovu a krytiny.

- Práce budou probíhat pod dohledem pracovníků Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky, kteří budou vždy s dostatečným předstihem informováni o veškerých změnách v postupu opravy. Všechny materiály a technologické postupy musí být odpovědnými zástupci schváleny (zápisem do stavebního deníku). Detaily postupu a technologií budou upřesňovány na místě, stejně jako používané materiály. Všechny podstatné kroky budou vyznačeny do přesného plánu Černé věže. Dodavatel bude počáteční stav i průběh prací dokumentovat a na závěr odevzdá podrobnou restaurátorskou zprávu doplněnou fotografickou dokumentací. Restaurátor zvolí cca 20 reprezentativních partií restaurované plochy zdiva věže, které důsledně zdokumentuje před restaurováním, v jeho průběhu a po dokončení prací. Součástí zprávy bude i doporučení budoucí údržby (např. obnova hydrofobizace po určité době). S tímto doporučením budou seznámeni všichni odpovědní pracovníci Správy Pražského hradu a budou se jím při komplexní péči o Černou věž řídit.

Odůvodnění

Toto rozhodnutí je závazným stanoviskem ve smyslu § 14 odst. 1 a 3 zákona č. 20/1987 Sb., neboť podle § 44a odst. 3 téhož zákona závazné stanovisko ve věci, o které není příslušný rozhodovat stavební úřad, je samostatným rozhodnutím ve správním řízení.

Správa Pražského hradu, příspěvková organizace, příslušná hospodařit s majetkem tvořícím areál Pražského hradu, předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. žádost č. j.: SPH 1494/2018 ze dne 12. června 2018 o rozhodnutí k záměru restaurování románské Černé věže na Pražském hradě. Součástí žádosti je záměr restaurování ze dne 16. května 2018 zpracovaný restaurátorem Milošem Gavendou, který je držitelem odpovídajícího povolení k restaurování Ministerstva kultury ČR. Záměr vychází z ohledání Černé věže, prohlídky se statikem a provedených zkoušek na místě samém.

Kancelář prezidenta republiky při posouzení žádosti a stanovení požadavků uvedených ve výroku tohoto rozhodnutí vychází z aktuálního stavu Černé věže. Základní materiálové a technologické podmínky určené tímto závazným stanoviskem vychází ze standardních a tradičních technologických požadavků památkové péče obvyklé pro realizaci restaurování architektury významných historických objektů, na které je v chráněném areálu Pražského hradu třeba klást zvláštní důraz. Ze stejných důvodů je třeba trvat na tom, že samotnou realizaci stavby mohou provádět pouze dostatečně zkušení restaurátoři a řemeslníci s odbornou praxí. Požadavky na realizaci restaurování v areálu Pražského hradu vyžadují významně vyšší odborný standard.

Rozhodnutí a jeho podmínky vymezující postup zásahu vychází z dlouholetých restaurátorských a technologických zkušeností s obdobnými opravami. V letech 2001 – 2004 byly restaurovány věže baziliky sv. Jiří, které lze uvést jako románské stavby srovnatelné s Černou věží. Protože restaurování románského kvádrového opukového zdiva je poměrně technologicky náročné, předpokládáme, že pracovníci účastníci se opravy se s tímto rozhodnutím detailně seznámí.

Toto rozhodnutí vychází z § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., podle něhož v rozhodnutí orgán státní památkové péče vyjádří, zda práce uvedené v žádosti o rozhodnutí jsou z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné, a stanoví základní podmínky, za kterých lze tyto práce připravovat a provést; základní podmínky musí vycházet ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se lze podle § 80 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, odvolat do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí podáním učiněným ke Kanceláři prezidenta republiky.

Vyřizuje: Mgr. Petr Měchura, Ph.D.
Telefon: 224 373 358

PhDr. Petr Kroupa
ředitel Odboru památkové péče
Kancelář prezidenta republiky

